

Pētījums par situāciju izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem izglītības nodrošināšanā

Pētījums par situāciju izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem izglītības nodrošināšanā ir veikts Liepājas Universitātes Speciālās izglītības laboratorijā, Rēzeknes Augstskolas Speciālās izglītības laboratorijā, Latvijas Universitātes Speciālās izglītības laboratorijā ESF projekta „*Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide*” (vienošanās Nr.2010/0330/1DP/1.2.2.4.1./10/IPIA/VIAA/001) ietvaros. Tā **mērķis** ir izpētīt situāciju saistībā ar speciālās izglītības procesa nodrošinājumu un atbalsta sistēmas funkcionēšanu Latvijas izglītības sistēmā. Pētījumā ir piedalījušies 862 pirmsskolas izglītības, vispārizglītojošo pamatskolu skolotāji, 171 dažādu izglītības iestāžu administrācijas pārstāvji, 152 atbalsta sistēma speciālisti, 1264 izglītojamie un 510 vecāki, kopā – 2966 respondenti.

Pētījumā izmantotās **metodes** – zinātniskās literatūras analīze pētījuma problēmas kontekstā. Eiropas izglītības politikas un valsts izglītības sistēmas normatīvās dokumentācijas analīze izmantota speciālās izglītības procesa un vides faktoru nodrošinājuma izpētei. Datu ieguve ar aptaujas metodes palīdzību (aptauja veikta ar anketēšanas palīdzību), datu apstrāde veikta ar SPSS (oriģināli, *Statistical Package for the Social Sciences*) programmas palīdzību, nosakot kvantitatīvos rādītājus un izvērtējot mījsakarības. Anketēšanas metode ir izmantota, lai izpētītu speciālās izglītības procesa īstenošanas un vides nodrošinājuma kvalitāti Latvijas izglītības sistēmā, lai konstatētu pielietojamo mācību, metodisko un diagnostisko materiālu esamību skolas darbībā iekļaujošās izglītības procesa realizācijai.

Pētījumā iegūtais datu kopums kalpo par pamatu ziņojuma sagatavošanai par aktuālo situāciju speciālās izglītības procesa un vides nodrošinājumā valsts, pašvaldības un privātajās izglītības iestādēs.

Galvenie rezultāti:

1. Veikta aptauja Latvijas izglītības iestādēs 5 mērķgrupās, notikusi datu ievadišana un datu apstrāde SPSS sistēmā, veikta analīze un iegūto rezultātu interpretācija;
2. Noskaidrots pedagogu personisko zināšanu līmeņa par darbu ar izglītojamiem ar speciālām vajadzībām novērtējums un nepieciešamās izmaiņas pedagogu izglītošanas jautājumos;
3. Noskaidrota reālā situācija izglītības iestādēs, resursi iekļaujošās izglītības realizācijai;
4. Savākta informācija par pedagogu personisko vērtējumu izglītības iestādes institucionālai un starpinstitucionālai sadarbībai iekļaujošās izglītības realizācijā;
5. Apzināts izglītības iestādēs pieejamais metodiskais un mācību materiāls darbam ar izglītojamiem ar speciālām vajadzībām un noskaidrots, kāds vēl ir nepieciešams;
6. Konstatēti mācību priekšmeti, kuros izglītojamiem ir grūtības mācību procesā un noskaidrotas to iespējamās novēršanas iespējas izglītojamo skatījumā.

Projekta ietvaros veiktā pētījuma rezultāti apliecina, ka:

1. Izpētes reģionos ir ierobežots dažādu speciālās izglītības programmu veidu piedāvājums;
2. Izglītības iestāžu datu kopums apliecina, ka atbalsta sistēmas struktūrā samērā ierobežoti tiek nodarbināti speciālās izglītības skolotāji;
3. Izglītības iestādēs ir nepietiekami mācību materiālu, vides pieejamības, korekcijas, rehabilitācijas pasākumu, laika un personāla kapacitātes resursi;
4. Speciālās izglītības nodrošināšanā iesaistītajam personālam ir identificējami trūkumi bērnu ar speciālajām vajadzībām integrācijas procesa nodrošināšanai nepieciešamās profesionālās kompetences jomā.